

Dues mirades

Via parenteral

JOSEP MARIA **Fonalleras**

Administració per via parenteral implica una injecció que introdueix un medicament, un analgèsic, per exemple, en el cos humà. A partir d'ara, d'aquesta via potser n'hauré de dir mareparental, si el pacient és una dona. Això es dedueix d'un dels últims acords de la Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona, del 6 d'octubre, en què s'aprova la creació d'un «fons extraordinari d'ajuts per a famílies monomarentals i monoparentals amb ingressos baixos». La ignorància és enorme, perquè no té en compte una etimologia que justament es gira en contra de les conviccions políticament correctes fins a abocar-les al ridícul. *Parent* prové del llatí *parens*, derivat de *parere*, que vol dir *engendrar*. És a dir,

parental no fa referència al pare sinó a l'engendrament, una acció que, de manera habitual, és cosa de dos. I *parental* no vol dir res. Res.

Els símptomes de la malaltia, però, no vénen d'ara, tot i que és ara quan s'han fet més evidents. L'Ajuntament de Reus, per exemple, va crear l'any 2011, amb un alcalde convergent, un servei d'atenció a famílies monomarentals i monoparentals, la qual cosa ens indica que el pecat no és atribuïble a la fixació dels comuns o dels cupaires sinó que la morbositat afecta els uns i els altres i els altres. Aquesta infecció, que es va estenent, potser no la curarem ni amb una dosi de cavall de racionalitat. Per via parenteral, és clar, intravenosa o intramuscular. ≡

Dura o amable

EMMA **Riverola**

Podem es debat entre la línia dura que promou **Pablo Iglesias** i la cara amable que defensa **Íñigo Errejón**. El primer parla de polititzar el dolor i donar resposta al patiment, el segon d'anar més enllà de la protesta i oferir esperança. Un assumeix l'acusació de radicalisme, un altre fuig dels extrems. La serenitat insta a combregar amb la tesi *errejonista*, però ¿serà suficient? Caigut el mur, desposseïda la socialdemocràcia de solucions, agenollats els sindicats, amb l'alè de la ultradreta al coll, els nostres drets amenaçats i un horitzó de sous d'esclavitud, ¿n'hi haurà prou amb la política amable per trencar l'avarícia d'una elit cada vegada més poderosa i sense enemics a la vista?

Pedro Sánchez va cremar a la foguera socialista. Encara que eren molts els troncs que el van convertir en cendres, també hi havia el càstig per la seva pretesa intenció de pactar amb Podem i els nacionalistes. I a la pira del sacrifici qualsevol intent de trencar l'estatu quo! **Iglesias** defensa que Podem ha aconseguit, enfront dels populismes de dreta, canalitzar la frustració cap a la defensa dels drets humans. Suposant que això sigui cert, ¿i el següent pas? El debat de Podem transcendeix la formació. ¿Fins on estem disposats a arribar per defensar els nostres drets? ¿Tenim alguna capacitat de reacció, de frenar el que sembla imparabile, de recuperar el control del nostre desenvolupament? ≡

Petit observatori

JOSEP MARIA
Espinàs

Un plaer estrictament personal

En aquest moment, el món és ple de polèmiques. És veritat que sempre n'hi ha hagut, i algunes de terribles. Però també hi ha, al llarg del temps, polèmiques d'abast limitat, d'un abast que no supera un àmbit gremial, artístic, esportiu...

L'última novetat és una polèmica gastronòmica, centrada en la popular paella. No es tracta de discutir qui fa la millor paella d'un conjunt d'amics que de tant en tant es reuneixen per fer-ne una. La controvèrsia ha adquirit una altra dimensió quan un xef anglès de renom ha proposat que a la paella s'hi posi xoriço.

Jamie Oliver, el xef anglès, sembla que ha provocat un escàndol, i fins i tot els paellistes del país l'han desqualificat. Ha aparegut, doncs, el purisme gastronòmic, afegit a la llarga llista de purismes polítics i estètics.

El plaer del paladar està vinculat al dels ulls i menjar a cegues és mutilar els sentits

Consulto la *Gran Enciclopèdia Catalana* i aquesta obra tan extensa i tan seriosa no s'està de dedicar molt espai a l'arròs. Més encara, als arrossos en la seva considerable diversitat. Parla de l'arròs precuinat, de l'arròs bullit o blanc, de l'arròs acompanyat de salsa de tomàquet, l'arròs de peix, l'arròs a la cassola, l'arròs a la marinera, l'arròs de verdures, l'arròs a la milanesa, l'arròs de fetsols i naps, l'arròs a banda, l'arròs rossejat, l'arròs negre, l'arròs de pollastre...

Davant d'aquest repertori d'arrossos i paelles he de dir, francament, que la creació d'una paella que inclogui xoriço no ha d'escandalitzar. D'altra banda, si no m'equivoco, quan vaig ser a Pamplona, ja fa molts anys, vaig menjar una paella, i me la van servir amb una modesta llonganissa que no havia demanat.

El que passa és que la cuina dels xefs i la cuina popular no tenen per què coincidir. Tant l'una com l'altra poden agradar o no. I no es pot oblidar un factor important en el plaer gastronòmic. El plaer del paladar pot estar vinculat al plaer dels ulls. Menjar a cegues és una mutilació dels sentits. ≡

El contrapès a l'amenaça populista

Civilitzar el capitalisme

L'objectiu ha de ser articular un contracte social que reconciliï el sistema, la igualtat i la democràcia

ANTÓN
Costas

Estats Units i el Regne Unit.

Per evitar aquesta amenaça, l'FMI, per boca de la seva directora general, la francesa **Christine Lagarde**, va advertir contra les conseqüències econòmiques i polítiques d'un creixement massa baix, durant massa temps. A la vegada va advertir que la riquesa no es reparteix per si mateixa. Per la seva part, la declaració final de la cimera de Hangzhou insta a «civilitzar» el capitalisme. Passa, no obstant, que les propostes no van més enllà d'afirmar que s'ha de crear un nou «capitalisme inclusiu».

En tot cas, ¿és possible civilitzar el capitalisme? Els seus detractors creuen que no. Consideren que la desigualtat en la distribució de la renda i de les oportunitats està en el mateix ADN del capitalisme i no es pot modificar. En aquesta línia de pensament estan els moviments populistes sorgits en els últims anys a la majoria dels països desenvolupats. Les seves propostes són el proteccionisme comercial i el nacionalisme econòmic.

No obstant, penso que hi ha espai de maniobra entre l'anarcocapitalisme cosmopolita de les últimes dècades i el nou populisme proteccionista i nacionalista. Per veure-ho únicament fa falta girar la vista enrere. En concret, en el període que

NUALART

a por va en augment entre els defensors de l'actual ordre econòmic i financer internacional. Les dues últimes ocasions en què s'ha pogut oïr aquesta por ha sigut en la cimera del G-20 –el grup de 20 països més forts econòmicament– celebrada fa poc a Hangzhou (la Xina) el mes de setembre passat i en la reunió anual del Fons Monetari Internacional la setmana passada a Washington.

¿En què consisteix aquesta por? ¿Què és el que la provoca? ¿Què proposen per fer-hi front? La causa és el temor que se'n vagi en orris la globalització comercial i financera viscuda en les últimes dècades. És a dir, la llibertat de comerç i de moviments de capitals a nivell internacional. I que, a la vegada, s'enfonsi també l'ordre polític liberal. Un ordre basat en el funcionament de societats obertes i democràcies pluralistes.

ALS ULLS dels seus defensors, aquest ordre econòmic i polític liberal sembla ara amenaçat per les propostes proteccionistes i nacionalistes dels moviments socials i dels líders populistes que han sorgit als dos costats de l'Atlàntic. És a dir, tant a la perifèria europea del capitalisme, com és el cas d'Espanya, com al seu mateix nucli: els

entre la segona guerra mundial i els anys 70. En aquestes quatre dècades es va aconseguir articular un contracte social que va reconciliar capitalisme, igualtat social i democràcia política.

AQUEST contracte social va estar basat en tres pilars: 1) La regulació keynesiana de la macroeconomia; 2) Els impostos progressius, les polítiques socials de protecció contra riscos personals i socials (salut, desocupació, pensions) i les polítiques d'igualtat d'oportunitats (educació); i, 3) Un ordre comercial i financer internacional liberal asenyat, amb fortes restriccions a la lliure mobilitat de capitals. Tot va millorar en aquells anys. Va ser un capitalisme inclusiu.

Segons el meu parer, el que ara està amenaçat no és la globalització en si mateixa, sinó el tipus d'anar-

capitalisme desregulat i global que va venir a substituir a partir de la dècada dels anys 80 el capitalisme inclusiu de la postguerra. Un anarcocapitalisme sense contrapoder socials ni polítics de cap mena, que al llarg de les últimes dècades ha operat en benefici de les grans corporacions multinacionals i d'una elit cosmopolita que no se sent vinculada al contracte social nacional.

SI DE VERITAT es vol salvar l'ordre econòmic i polític liberal nascut en la postguerra és necessari preocupar-se menys per la desglobalització (i per la integració europea) i més per reconstruir el contracte social nacional. No s'ha de perdre de vista que el populisme respon a una causa real: la pèrdua d'ingressos i el deteriorament de les condicions de vida i d'oportunitats d'una gran part de la societat. Un deteriorament que, per cert, es va iniciar amb aquest anarcocapitalisme.

L'objectiu de civilitzar el capitalisme consisteix a tornar a reconciliar capitalisme, igualtat i democràcia. No és una tasca fàcil ni ràpida. No només s'han de canviar les polítiques. També s'ha de lluitar contra els interessos de les grans corporacions globals i d'aquesta elit cosmopolita desconnectada de la resta de la societat i reticent a pagar els impostos. Però també amb les teories econòmiques que els han donat suport. Però d'això ja en parlarem un altre dia. ≡

Catedràtic de Política Econòmica (UB).